

Силабус курсу

Фонди соціального страхування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань: 23 Соціальна робота
Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення
Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: 4, Семестр: 8

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

канд. екон. наук, доцент Федорович Ірина Михайлівна

Контактна інформація

i.fedorovych@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Фонди соціального страхування» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо організації діяльності фондів соціального страхування з огляду на специфіку їх функціонування, ефективного застосування базових концепцій, що пояснюють механізми управління такими соціальними інституціями. Дисципліна зорієнтована на формування системного розуміння взаємозв'язків між усіма учасниками соціального страхування, включаючи застрахованих осіб та фонди соціального страхування.

Головним завданням курсу є оволодіння методологією критичного аналізу функціонування фондів соціального страхування та оцінки ефективності формування їх ресурсів із одночасним виокремленням невирішених проблем з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання, набуття навичок щодо управління діяльністю фондів соціального страхування з метою покращення надання ними соціальних послуг і реалізації соціальної політики держави.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1. Теоретичні основи формування фондів соціального страхування, їх сутність та значення	Розуміти значення та основні засади функціонування фондів соціального страхування. Знати відповідну економічну термінологію, вміти пояснювати базові концепції соціального страхування	Тести, питання

4 / 4	2. Особливості функціонування фондів соціального страхування у зарубіжних країнах	Знати особливості функціонування фондів соціального страхування в окремих зарубіжних країнах, аналізувати напрямки трансформації системи соціального страхування в Україні із врахуванням прогресивного зарубіжного досвіду	Тести, питання
6 / 6	3. Особливості формування доходів державних фондів соціального страхування в Україні	Знати види доходів державних фондів соціального страхування в Україні. Вміти аналізувати їх склад та структуру. Знати порядок сплати єдиного соціального внеску, пропорції його розподілу між фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування	Тести, питання
6 / 6	4. Пенсійний фонд України	Знати завдання та особливості діяльності Пенсійного фонду України, склад доходів та видатків бюджету ПФУ. Розуміти особливості фінансового адміністрування та менеджменту в діяльності центральних та територіальних органів ПФУ. Вміти оцінювати ефективність функціонування ПФУ	Тести, питання, задачі
6 / 6	5. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	Знати функції, завдання та особливості діяльності Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Здатність здійснювати аналіз доходів і видатків бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та оцінювати ефективність його функціонування	Тести, питання, задачі
6 / 6	6. Недержавні пенсійні фонди	Знати організаційно-функціональну структуру недержавного пенсійного фонду. Розуміти особливості формування доходів та здійснення видатків недержавних пенсійних фондів. Вміти розраховувати пенсійні виплати із недержавних пенсійних фондів	Тести, питання
4 / 4	Тема 7. Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю	Знати завдання та функції Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні. Розуміти механізми та джерела фінансування Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні. Знати процедури та критерії отримання соціальних виплат та пільг особами з інвалідністю. Розуміти виклики та перспективи розвитку Фонду соціального	Тести, питання

		захисту осіб з інвалідністю в сучасних умовах.	
4 / 4	8. Вдосконалення діяльності фондів соціального страхування в Україні	Визначати проблеми діяльності фондів соціального страхування в Україні. Вміти обґрунтувати власне бачення перспектив розвитку системи фондів соціального страхування в Україні	Тести, питання

Літературні джерела

1. Бечко П. К., Бондаренко Н. В., Пташник С. А., Трушевський О. О., Пономаренко О.В. Особливості функціонування систем соціального страхування зарубіжних країн та його адаптація у вітчизняну практику. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : Економічні науки. 2023. № 10(2). С. 124–132.
2. Болотіна Є. В., Шубна О. В., Бившева Л. О., Колесникова Г. М. Проблеми розвитку пенсійного забезпечення в Україні в контексті соціального захисту. Економічний вісник Донбасу. 2021. № 1 (63). С. 162–170.
3. Бондар М., Цятковська О., Цятковська, А. Соціальне забезпечення: міжнародно-правовий аспект. Вчені записки Університету «КРОК». 2021. № 4(64), С. 96–105.
4. Вальчук О. І. Етапи формування публічної політики в системі державного соціального страхування України. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2021. Вип. 21. С. 7–10.
5. Войналович І. А. Сучасний стан і вектори розвитку пенсійного забезпечення в Україні. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 64. С. 226–235.
6. Данилюк М. М., Дмитришин М. В., Горан Т. А. Цифровізація соціальних послуг. Економіка. Фінанси. Право. 2023. № 8. С. 36–39.
7. Димніч О., Стецюк Т., Гаманков Д., Пархета Л. Участь громадян у діяльності недержавних пенсійних фондів: проблеми і мотивація. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2021. № 1. С. 515–521.
8. Журавка О. С., Босак І. Л., Кубах Т. Г., Мордань Є. Ю. Аналіз та прогнозування розвитку ринку добровільного медичного страхування в Україні. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2022. № 2. С. 50–58.
9. Іваненко О. Цифровізація як нова реальність в умовах соціальної нестабільності. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2024. № 3. С. 25–46.
10. Кравець А. Реформа пенсійної системи України: сучасні виклики та перспективи. European Journal of Economic and Management. 2025. Т. 11, № 1. С. 45–55.
11. Леган І. М., Мельничук Д. П., Войналович І. А. Соціальне страхування в системі реалізації пріоритетів сталого розвитку. Економіка, управління та адміністрування. 2022. № 3(101). С. 48–54. DOI: 10.26642/jen-2022-3(101)-48-54.
12. Лопушняк Г. С. Пенсійне забезпечення в Україні: проблеми та шляхи вирішення. Актуальні проблеми економіки. 2024. № 1. С. 145–152. DOI: 10.32752/1993-6788-2024-1-280-145-152.
13. Марич М. Г. Соціальне страхування : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 176 с.
14. Писаревська Г. І. Пенсійне забезпечення в Україні: сучасні тенденції та напрями реформ. Український журнал економічної енциклопедії. 2024. Вип. 2. С. 145–153.

15. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України № 1058-IV (ред. від 14.08.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
16. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України № 1533-III від 02.03.2000 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14>.
17. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF#Text>.
18. Про затвердження Положення про Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю: Наказ Міністерства соціальної політики України № 129 від 14.04.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0528-11#Text>.
19. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
20. Рудик О. В. Особливості розвитку пенсійних відносин в Україні в умовах воєнного стану. Бізнес-Інформ. 2024. № 12. С. 200–206. DOI: 10.32983/2222-4459-2024-12-200-206.
21. Русіна Ю. О. Система соціального страхування України: актуальні проблеми в умовах воєнного стану. Finance, Banking and Insurance. 2025. С. 107–117. DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-285-107-117.
22. Сокурєнко О., Матчук С., Чижмар К., Петренко П., Марченко О. Шляхи розвитку пенсійної системи України крізь призму досвіду європейських країн. Journal of International Public Policy Development. 2024. Т. 8, № 9.
23. Татарин Н. Б., Ковальчук Ю. В., Цюник С. І. Недержавні пенсійні фонди: модернізація, тенденції та проблеми розвитку в Україні. Економіка та держава. 2021. № 5. С. 82–86.
24. Федорович І. Функціонування фондів соціального страхування у міжнародному контексті: ключові особливості та порівняльний аналіз. Економіка та суспільство. 2024. № 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-92>
25. Федорович І., Вацлавський О. Інноваційні технології у модернізації фондів соціального страхування. Таврійський науковий вісник. Серія Економіка. 2025. Випуск 23. С.151-160. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.23.17>.
26. Федорович І., Грегоращук А. Соціальні ризики в умовах нестабільності: прогнозування, попередження та механізми мінімізації. Ефективна економіка. 2024. № 10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.60>
27. Федорович І., Шевчук Я. Соціальний захист населення в умовах воєнного стану: сучасний стан та перспективи розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2024. №4. С.161-167. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.4>
28. Чеберяко О., Варналій З., Гурочкіна В., Медведкова Н. Реалізація недержавного пенсійного забезпечення в Україні у системі посилення соціального захисту. Економіка. 2023. Т. 102, № 2. С. 108–129. DOI: 10.15388/Ekon.2023.102.2.6
29. Яковленко М. С. Пенсійний фонд України як суб'єкт вирішення спорів у сфері соціального забезпечення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2021. Вип. 65. С. 416-419.

30. Fedorovych I. Foreign experience of private pension provision. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». Випуск 5 (66). 2021. С. 59-65. DOI: [10.32847/business-navigator.66-8](https://doi.org/10.32847/business-navigator.66-8)

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фонди соціального страхування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання (Теми 1-4)	Модульний контроль 1 (Теми 1-4)	Поточне оцінювання (Теми 5-8)	Модульний контроль 2 (Теми 5-8)	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	1. Тестові завдання (5 тестів по 8 балів за тест) – макс. 40 балів. 2. Теоретичне питання – макс. 30 балів. 3. Задача – макс. 30 балів.	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	1. Тестові завдання (5 тестів по 8 балів за тест) – макс. 40 балів. 2. Теоретичне питання – макс. 30 балів. 3. Задача – макс. 30 балів.	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань на тренінгу	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за самостійну роботу	1. Теоретичні питання (2 питання по 30 балів) – макс. 60 балів. 2. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) – макс. 20 балів. 3. Задача – макс. 20 балів.

Поточне опитування:

90–100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно й аргументовано викладає його, демонструє глибоке розуміння та здатність застосувати знання;

75–89 балів – матеріал засвоєно достатньо повно, але аргументація недостатньо глибока; допускаються несуттєві неточності;

65–74 бали – відповіді відтворюють лише основний зміст теми без глибокого аналізу; є суттєві помилки або слабка аргументація;

60–64 бали – знання фрагментарні, відповіді поверхневі, з численними неточностями, бракує обґрунтування;

1–59 балів – матеріал не засвоєно; відповіді не розкривають суті теоретичних питань.

Тренінг:

90–100 балів – здобувач активно бере участь, повністю виконує завдання, демонструє креативність, обґрунтовує рішення;

75–89 балів – завдання виконані правильно, але бракує глибини в аргументації чи системності; можливі окремі неточності;

65–74 бали – завдання виконано частково, результати поверхневі, спостерігаються помилки;

60–64 бали – завдання виконані фрагментарно, бракує логіки, обґрунтування та активності;

1–59 балів – завдання не виконані або виконані формально, участь у тренінгу мінімальна.

Самостійна робота:

90–100 балів – усі завдання виконані, є елементи власного дослідження, робота містить аргументовані висновки, творчий підхід;

75–89 балів – завдання виконані, але є окремі недоліки; аргументація в цілому достатня;

60–74 бали – завдання виконані частково, аргументація поверхнева, помітні суттєві прогалини;

1–59 балів – завдання не виконані або мають грубі помилки; відсутній творчий підхід.

Модульна контрольна робота складається з тестів, теоретичних питань і задач.

- тестові завдання (5 тестів по 8 балів)

8 балів – правильна відповідь;

0 балів – неправильна відповідь.

- теоретичні питання (1 питання по 30 балів)

25–30 балів – повне, логічне, аргументоване розкриття теми, чітка структура відповіді;

20–24 бали – у цілому правильна відповідь, але є незначні неточності або недостатня глибина;

10–19 балів – відповідь часткова, фрагментарна, поверхнева, містить суттєві недоліки;

1–9 балів – мінімальне володіння матеріалом, нечіткість і грубі помилки.

- задача (макс. 30 балів)

25–30 балів – задача виконана правильно, результати інтерпретовано, обґрунтовано методику розв’язання;

15–24 бали – загалом правильне розв’язання, але аргументація слабка, є несуттєві неточності;

5–14 балів – часткове розв’язання, відсутня повна аргументація, є суттєві помилки;

1–4 бали – поверхнєве, з грубими помилками, без обґрунтування.

Екзамен складається з тестів, теоретичних питань та задач.

- тести (10 завдань по 2 бали, макс. 20 балів)
- 2 бали – правильна відповідь;
- 0 балів – неправильна відповідь.
- теоретичні питання (2 питання по 30 балів, макс. 60 балів)
- 25–30 балів – повна, аргументована відповідь, з прикладами та висновками;
- 15–24 бали – в основному правильна відповідь, але недостатньо глибини або аргументів;
- 5–14 балів – відповідь поверхнева, фрагментарна, з помилками;
- 1–4 бали – нечітка відповідь, помилки, відсутність логіки.
- задача (1 задача – 20 балів)
- 16–20 балів – повністю правильне розв’язання з поясненням та інтерпретацією;
- 10–15 балів – розв’язання загалом правильне, але є неточності у поясненні;
- 5–9 балів – розв’язання часткове, слабка аргументація;
- 1–4 бали – розв’язання мінімальне, з грубими помилками.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)